

POSTANOWIENIE

Dnia 2 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 2 kwietnia 2025 r.

wniosku pełnomocnika wnioskodawcy R. B.

o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego
od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu
Najwyższego Małgorzaty Bednarek od udziału w sprawie
kasacyjnej o sygn. akt I KK 388/23.**

UZASADNIENIE

Pełnomocnik wnioskodawcy R. B. wystąpił z wnioskiem o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Małgorzaty Bednarek od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt I KK 388/23.

Uzasadniając wniosek pełnomocnik wnioskodawcy podniósł, że powołanie wskazanego na wstępie sędziego do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego nastąpiło w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na podstawie nowelizacji z dnia 8 grudnia 2017 r., a w odniesieniu do sędziego objętego wnioskiem o wyłączenie, aktualizuje się wynikające z jego

wadliwego powołania domniemanie braku bezstronności, które w świetle poglądów prezentowanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, oraz w piśmiennictwie, ma charakter niewzruszalny.

W ocenie pełnomocnika wnioskodawcy skład sądu z udziałem SSN Pawła Kołodziejskiego z przyczyn instytucjonalnych oraz ustrojowych nie może gwarantować niezawisłości i bezstronności w rozpoznaniu wniosku dotyczącego SSN Małgorzaty Bednarek, i tym samym zachowania prawa strony do rzetelnego perocesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powody uwzględnienia wniosku o wyłączenie sędziego SN Pawła Kołodziejskiego w tej sprawie są oczywiste. Występuje bowiem zbieżność zarzutu wadliwości powołania sędziego mającego rozpoznać wniosek o wyłączenie sędziego oraz wynikającego z tych samych okoliczności zarzutu wadliwości dotyczącej sędziego objętego wnioskiem pierwotnym podlegającym rozpoznaniu. Wniosek taki wynika w sposób oczywisty z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua* (por. postanowienie SN z 28 września 2022 r., IV KK 333/22). Zatem oczywistym jest, że to w interesie całego systemu prawnego, a bezpośrednio w interesie wymiaru sprawiedliwości leży, by nie powstało w odbiorze zewnętrznym, tj. w odczuciu społecznym przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd w sposób obiektywny (por. też postanowienie SN z 25 listopada 2010 r., V KO 96/10). Potrzeba tej ochrony została już należycie utrwalona w orzeczeniach Sądu Najwyższego, zapadających w sprawach opartych na zarzutach zbliżonych do podniesionych w niniejszej sprawie, co czyni zbędnym czynienie szerszych rozważań w tym zakresie (zob. postanowienie SN z 6 września 2022 r., sygn. akt II KK 44/21, postanowienie SN z 16 września 2022 r., sygn. akt III KK 339/22).

Dodać trzeba, że zagadnienie, które wystąpiło na gruncie niniejszej sprawy było przedmiotem obszernej analizy w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23

stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I - 4110 - 1/20 (OSNKW 2020/2/7) oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22), a w zakresie statusu Krajowej Rady Sądownictwa także w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Zachowują te judykaty swoją aktualność także na gruncie niniejszej sprawy.

Istota złożonego wniosku nakazuje przypomnieć, że bezstronność jest wartością o szczególnej wadze dla państwa prawa. Jest bowiem fundamentem zaufania do sądów i sprawowanego przez nie wymiaru sprawiedliwości. Składanie wniosków o wyłączenie sędziego nie powinno z jednej strony służyć jako środek do nadużywania uprawnień procesowych i przedłużania postępowania, ale z drugiej pozostawać musi realnym, a nie formalnym instrumentem pozwalającym na weryfikację standardu bezstronności sędziego. Z tego powodu w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., I KZP 22/22, dotyczącej problematyki wyłączenia sędziego wskazano, że „pojęcie <<sprawy>>, o jakim mowa w art. 40 i art. 41 § 1 k.p.k. odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowań incydentalnych, w tym takich, które mają miejsce w ramach sprawy głównej”. Bezstronny musi być bowiem nie tylko sędzia, który rozpozna sprawę w głównym nurcie procesu, ale także sędzia, który rozpozna sprawę incydentalną, ale wkraczającą w sferę ochrony wolności i praw jednostki, w tym przypadku wniosek o wyłączenie sędziego. Ostatecznie rozstrzygnięcie w tej incydentalnej sprawie ma wpływ na ukształtowanie składu Sądu Najwyższego w przedmiocie rozpoznania zasadności samej kasacji.

Z tych powodów postanowiono jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]

